

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 1682/2024
06.03.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића, Марије Терзић, Весне Мاستиловић и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Перо Нединица, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., као правног следбеника сада пок. ВВ из ..., ради својине, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1576/23 од 11.07.2023. године, у седници одржаној 06.03.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1576/23 од 11.07.2023. године и предмет **ВРАЋА** том суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Петровцу на Млави П 956/20 од 04.03.2021. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца према туженом ВВ из ... и утврђено да је тужилац власник по основу одржаја више од 20 година дела кп. бр. .. у мерама и границама ближе описаним тим ставом изреке у укупној површини од 0,27ари (27м²) и то јужни део од кп. бр. .. до кп. бр. .. у К.О. ..., а све према скици вештака од 25.04.2017. године (у мерама и границама које су опредељене), што му је тужени дужан признати и дозволити да се на основу те пресуде укњижи као власник код Службе за катастар непокретности у Петровцу на Млави, а одбијен је део тужбеног захтева да се утврди да је тужилац држалац непокретности описане у изреци пресуде. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу исплати на име парничних трошкова износ од 219.170,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1576/23 од 11.07.2023. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Основног суда У Петровцу на Млави П 956/20 од 04.03.2021. године. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се према туженом сада пок. ВВ, чији је правни следбеник ББ, утврди да је тужилац власник по основу одржаја више од 20 година дела кп. бр. .. који почиње од детаљне тачке 2 на дужини од 20,65 метара до детаљне тачке 5 на дужини од 2,17 метара до детаљне тачке 6 на дужини од 2,75 метара до детаљне тачке 7 на дужини од 9,37 метара до детаљне тачке 8 на дужини од 13,35 метара до детаљне тачке 9 на дужини од 0,25 метара до детаљне тачке 12 на дужини од 23,57 метара до детаљне

тачке 25 на дужини од 25,16 метара до детаљне тачке 513 на дужини од 1,35 метара до детаљне тачке 3 где на дужини од 0,45 метара поново долази до детаљне тачке 2, што чини укупну површину од 0,27 ари, односно 27м² и то јужни део од кп. бр. .. а до кп. бр. .. у К.О. ..., све према скици вештака од 25.04.2017. године, што му је тужени дужан признати, дозволити да се на основу ове пресуде укњижи као власник код Службе за катастар непокретности у Петровцу на Млави. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом ББ, као правном следбенику сада пок. ВВ, на име трошкова поступка исплати износ од 214.750,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио благовремену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, погрешне примене материјалног права, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и ради разматрања правних питања од општег интереса, уједначавања судске праксе и новог тумачења материјалног права, са позивом на одредбу члана 404. ЗПП.

Имајући у виду чињеницу да је првостепена пресуда преиначена од стране другостепеног суда, то су се стекли услови да се иста разматра у смислу члана 408. ЗПП.

Испитујући побијану пресуду у применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20) Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Међутим, Врховни суд налази да је у току другостепеног поступка учињена битна повреда из члана 374. став 1. у вези члана 383. став 3 и члана 8. Закона о парничном поступку јер је побијану пресуду засновао на другачијој оцени доказа изведеним пред првостепеним судом, без непосредног саслушања тужиоца и сведока.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац и тужени ВВ живели су у заједничком домаћинству са својим оцем ГГ у Тужилац је једно време радио у Аустрији. У току 1979. године отац странака је одлучио да регулише имовинске односе тако што ће одређену имовину превести на своје синове. Тако је уговором о поклону Ов 11921/83 кат. парц. .. поклонио тужиоцу. Пре тога је кат. парц. .. уговором о поклону поклонио свом сину ВВ уговором Ов 2310/81. Отац странака остао је да живи са тужиоцем АА, а на међну линију те две парцеле поставио је ограду – дрвену тарабу, којом је фактички формирана међа између те две парцеле. Од тада тужилац је био у државини кат. парц. .. К.О. ... Међутим, да дрвена ограда – тараба није постављена на међној линији, већ је делимично ушла у кат. парц. .. која је на делу припала ВВ. На својој парцели уз саму међну линију са кат. парц. .. одвојену од неколико центиметара од међне линије тужилац је ископао и озидео септичку јаму. Септичку јаму су изградили тужилац и његов отац, а иста је изграђена 1975. године. Како је стара дрвена ограда пропала, тужилац је исту у одређеној дужини уклонио са намером да на истом месту постави бетонску ограду са металним стубовима, али се његов брат ВВ, који је у међувремену умро, успротивио томе.

При овако утврђеном чињеничном стању, првостепени суд је, након што је у доказном поступку саслушао парничне странке и сведоке, усвојио тужбени захтев

тужиоца налазећи да је тужилац преко 20 година у државини спорног дела кат. парц. .. К.О. ..., тј. тужилац је у државини од 1979. године, када је њихов отац ГГ извршио деобу и разграничење коме која парцела треба да припадне. Суд закључује да је тужилац савестан држалац, јер налази да није доказано да је приликом деобе и учињених поклона правни претходник странака изводио геометра ради утврђивања тачне међне линије између парцела, а тужилац је био у државини (са својим оцем) спорног дела, користећи парцелу као своју већ од 1979. године. Како је сходно члану 28. Закона о својиско правних односа протекао рока од 20 година, који је неопходно потребан за одржај за стицање својине на непокретностима, то је тужбени захтев усвојио, а одбио је део тужбеног захтева за утврђење да је тужилац држалац спорног дела парцеле, налазећи да је такав захтев опредељен у смислу утврђивања чињенице и да се у парничном поступку не утврђује постојање чињенице, већ утврђење права или правног односа од правног интереса за парничне странке.

Одлучујући о жалби странака Апелациони суд у Крагујевцу је отворио расправу, укинуо пресуду првостепеног суда, спровео поступак увидом у изведене доказе и закључио да је тужбени захтев тужиоца неоснован и одбио тужбени захтев.

Другостепени суд налази да је изведеним доказом и то саслушањем тужиоца и правног претходника туженог ББ његовог оца ВВ, као и саслушањем сведока ДД, ЂЂ и ББ у првостепеном поступку утврђено да је тужени опомињао свога оца и тужиоца да је дрвена ограда постављена на делу плаца који је његова својина, те да то указује на околност да тужилац није био савестан држалац спорног дела кат. парц. .. К.О. ... у површини од 27м² и да стога нису испуњени услови предвиђени чланом 28. ЗОСПО да би се тужиоцу могло признати право својине на спорној парцели. Даље, другостепени суд закључује да је отац странака пок. ГГ, кат. парц. .. поклонио ВВ у току 1981. године, да је поклон тужиоцу везано за кат. парц. .. учињен 1983. године, из чега произлази да правни претходник тужилаца, њихов отац ГГ није ни могао да изврши поклон спорног дела парцеле тужиоцу АА, а ово из разлога јер у то време није био власник спорног дела кат. парц. .. у површини од 27м², те није ни могао располагати овим делом спорне парцеле. Даље, закључује да је пок. ГГ, уколико је желео да поклони део кат. парц. .. К.О. ... коју је фактички држао заједно са тужиоцем, могао тужиоцу спорну парцелу поклонити у границама успостављеним предметном оградом, што није учинио, иако му је било познато да ограда није постављена на катастарској међи.

По оцени Врховног суда, у другостепеном поступку учињена је битна повреда из члана 374. став 1. у вези члана 384. став 1. у вези члана 8. ЗПП.

Наиме, одредбом члана 384. став 1. ЗПП прописано је да се на расправу позивају странке, односно њихови законски заступници или пуномоћници, као и они сведоци и вештаци за које суд одлучи да се саслушају. На рочишту које је заказано пред другостепеним судом дана 11.07.2023. године, није приступио ни тужилац, ни тужени, иако су уредно позвани. Након тога, суд је донео решење да се изведе доказ читањем писаних доказа који су приложени пред првостепеним судом и да се прочитају записници о доказима изведеним пред првостепеним судом. Из образложења другостепене пресуде произилази да је другостепени суд своју одлуку засновао на вербалним доказима, тј. на исказу тужиоца и исказу туженог сада пок. ВВ, као и исказима сведока ДД, ЂЂ и ББ. Суд на такав начин утврђује другачије чињенично стање у погледу савесности тужиоца од онога које је утврдио првостепени суд

непосредним извођењем доказа, чиме је повређено начело непосредности, а другостепена пресуда је заснована искључиво на исказима назначених лица.

У поновном поступку, другостепени суд ће имати у виду примедбе Врховног суда, по истим поступити, размотриће да ли је неопходно да се изведе доказ саслушањем тужиоца, као парничне странке, а посебно назначених сведока, а другостепени суд може одлучити и да изведе одређене доказе које није извео првостепени суд, ако су исти били предложени. При том, суд ће утврдити чињеницу која је од битног значаја, а на околност зашто правни претходник тужиоца, његов отац ГГ није реаговао ако је знао да дрвена ограда није постављена на међној линији између кат. парц. .. и .. К.О. Нејасно је да ли је ГГ имао намеру да деобу и поклон синовима учини према стању које је формирано постављањем дрвене ограде – тарабе, или се руководио чињеницом да синовима поклони парцеле према стварним катастарским међама. Намера ранијег власника тих парцела, који је практично вршио деобу и поклон је од битног значаја за правилно утврђење чињеничног стања, а тиме и за правилну оцену изведених доказа и правилно пресуђење, у смислу савесности државине.

Након изведених свих потребних доказа и правилном оценом истих, другостепени суд ће донети закониту одлуку.

Како одлука о трошковима поступка зависи од одлуке о главној ствари, то је иста морала бити укинута.

На основу свега изнетог, Врховни суд је применом члана 416. став 2. ЗПП а у вези члана 174. став 1. у вези члана 384. став 1. у вези члана 8. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**